

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA
O LIZING SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
30.09.2017. GODINE**

Sarajevo, novembar 2017. godine

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (Agencija), kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) lizing društava, sačinila je Informaciju o lizing sistemu u Federaciji BiH sa stanjem na dan 30.09.2017. godine, na osnovu analize mjesečnih i kvartalnih izvještaja o poslovanju, informacija i podataka koje su lizing društva dostavila Agenciji (*off site* nadzor) i podataka kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (*on site* nadzor).

SADRŽAJ

I. UVOD	3
II. POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SISTEMA U FEDERACIJI BiH	4
1. STRUKTURA LIZING SISTEMA	4
1.1. Broj lizing društava.....	4
1.2. Struktura vlasništva.....	4
1.3. Kadrovska struktura.....	4
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	5
2.1. Bilans stanja	5
2.1.1. Obaveze i kapital.....	8
2.1.2. Kvalitet aktive	9
2.2. Profitabilnost.....	11
2.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa.....	14
2.4. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga.....	17
2.5. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora	18
III. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	19
1. ZAKLJUČCI	19
2. PREPORUKE	19

I. UVOD

Zakonom o lizingu („Službene novine Federacije BiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16) uređuje se osnivanje, registrovanje, djelatnost, oblik organizovanja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja lizing društava u Federaciji BiH. Regulatorne i nadzorne nadležnosti Agencije propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 75/17) i internim aktima Agencije. Funkciju nadzora lizing društava Agencija obavlja neposrednim nadzorom (*on-site*) i posrednim nadzorom, odnosno, analizom izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji (*off-site*), shodno Zakonom o lizingu i podzakonskim aktima Agencije navedenim u Prilogu 1. Informacije.

Podaci o sistemu lizinga obuhvataju zbirne podatke o Sektoru lizinga (podaci lizing društava u FBiH koji posjeduju dozvolu za obavljanje poslova lizinga izdatu od strane Agencije) i podatke iskazane u izvještajima banaka koje u svom portfelju imaju potraživanja po osnovu finansijskog lizinga.

U Federaciji BiH na dan 30.09.2017. godine dozvolu za rad Agencije je imalo šest lizing društava koja su djelatnost lizinga obavljala u sjedištu društva, kao i u tri podružnice registrovane u Republici Srpskoj (Sektor lizinga).

U odnosu na 30.06.2017. godine došlo je do smanjenja broja lizing društava uslijed izvršene statusne promjene pripajanja UniCredit Leasinga d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: UniCredit Leasing) matičnoj banci UniCredit Bank d.d. Mostar (u daljem tekstu: Banka). U sektoru lizinga je ukupno angažovano 105 uposlenika, od čega je 100 uposlenika angažovano putem ugovora o radu (stalno zaposleni), dok je 5 uposlenika angažovano putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju (privremeno zaposleni).

Bilansna suma sektora lizinga u Federaciji BiH na dan 30.09.2017. godine iznosila je 268,5 miliona KM, što je za 153,1 miliona KM ili 36,3% manje u odnosu na 31.12.2016. godine. Smanjenje bilansne sume u iznosu od 146,2 miliona je uzrokovano statusnom promjenom pripajanja UniCredit Leasinga matičnoj Banci (u daljem tekstu: statusna promjena).

U periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine sektor lizinga je ostvario dobit u iznosu od 3,1 miliona KM. Tri lizing društva su iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3,9 miliona KM dok su tri lizing društva iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 863 hiljade KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 627 hiljada KM ili 72,6%.

Ukupni kapital sektora lizinga na dan 30.09.2017. godine je iznosio 38,9 miliona KM. U poređenju sa 31.12.2016. godine, navedena pozicija je smanjena za 7,6 miliona KM ili 16,3%. Svih šest lizing društava je iskazalo ukupan iznos kapitala iznad minimalnog iznosa propisanog zakonskim odredbama.

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga ostvarenih na nivou sistema lizinga (ugovori finansijskog i operativnog lizinga zaključeni u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine u UniCredit Leasingu kao i ugovori finansijskog lizinga zaključeni u periodu od 01.07. do 30.09.2017. godine putem kanala Banke) u periodu od 01.01. do 30.09. 2017. godine iznosila je 115,0 miliona KM i veća je za 7,6 miliona KM ili 7,1% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Broj novozaključenih lizing ugovora u istom periodu na nivou sistema lizinga je iznosio 2.697, a što je za 234 ugovora ili 9,5% više u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine iznosila je 3,6% za kratkoročne i 4,7% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 6,2%, a za dugoročne 7,1% na godišnjem nivou. Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa je iznosila 4,7%, a efektivna 7,1% na godišnjem

nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa od 5,0% i efektivna od 8,1% na godišnjem nivou, evidentan je nastavak trenda pada kamatnih stopa.

Posmatrano prema vrsti korisnika lizinga, u strukturi novozaključenih lizing ugovora dominiraju ugovori zaključeni sa pravnim licima (94,6% od ukupnog volumena novozaključenih ugovora), dok se u strukturi finansiranja prema predmetu lizinga 44,9% odnosi na finansiranje putničkih vozila.

U periodu od 01.01 do 30.09.2017. godine od strane Agencije obavljeno je pet kontrola poslovanja lizing društava registrovanih na području Federacije BiH, i to jedna obimna kontrola, tri kontrole izvršenja naloženih mjera datih rješenjem i jedna off site kontrola usklađenosti poslovanja sa odredbama Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

U posmatranom periodu na nivou sektora lizinga iskazano je značajno smanjenje bilansnih pozicija, a što je uzrokovano statusnom promjenom, dok je na nivou sistema lizinga iskazano povećanje ukupnog volumena finansiranja i broja novozaključenih ugovora, te se na osnovu navedenog može zaključiti da je sistem lizinga stabilan sa nastavkom trenda daljnjeg razvoja i oporavka.

II. POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SISTEMA U FEDERACIJI BiH

1. STRUKTURA LIZING SISTEMA

1.1. Broj lizing društava

Dozvolu za obavljanje poslova lizinga na dan 30.09.2017. godine posjeduju sljedeća lizing društva:

1. ASA Leasing d.o.o. Sarajevo,
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
3. Porsche Leasing d.o.o. Društvo za poslove lizinga,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo i
6. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

Do smanjenog broja lizing društava u odnosu na 30.06.2017. godine došlo je uslijed prethodno navedene statusne promjene.

1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva prethodno navedenih lizing društava je sljedeća: tri lizing društva se nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, jedno lizing društva se nalazi u većinskom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok se dva lizing društva nalaze u 100% vlasništvu rezidentnih pravnih lica. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture lizing društava dati su u Prilogu 3. Informacije.

1.3. Kadrovska struktura

Na dan 30.09.2017. godine u lizing društvima registrovanim na području Federacije BiH je ukupno angažovano 105 zaposlenika, od čega je 100 uposlenika angažovano putem ugovora o radu (stalno zaposleni), dok je 5 zaposlenika angažovano putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju (privremeno zaposleni). U poređenju sa krajem prethodne poslovne godine

evidentno je značajno smanjenje broja zaposlenih uslijed statusne promjene. U Tabeli 1. Informacije su iskazani podaci o broju zaposlenih u sektoru lizinga po periodima.

Tabela 1: Broj zaposlenih u sektoru lizinga					
	31.12.2015	31.12.2016	30.09.2017	INDEKS (2/1)	INDEKS (3/2)
	1	2	3	4	5
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u FBiH					
Broj stalno zaposlenih	141	149	100	106	67
Broj privremeno zaposlenih	28	11	5	39	45
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u RS na području FBiH					
Broj stalno zaposlenih	9	0	0	0	0
Broj privremeno zaposlenih	0	0	0	0	0
UKUPNO	178	160	105	90	66

U kvalifikacionoj strukturi uposlenika u Sektoru lizinga na dan 30.09.2017. godine nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. I dalje najveće učešće imaju uposlenici sa visokom stručnom spremom (77,1%), nakon čega slijede uposlenici sa srednjom stručnom spremom (13,3%). U Tabeli 2. Informacije su iskazani podaci o strukturi uposlenih u sektoru lizinga po periodima.

Tabela 2: Kvalifikaciona struktura zaposlenih								
	31.12.2015		31.12.2016		30.9.2017		INDEKS (2/1)	INDEKS (3/2)
	1	2	3	4	5	6	7	8
Visoka stručna sprema	126	70,8%	120	75,0%	81	77,1%	95	68
Viša stručna sprema	5	2,8%	5	3,1%	4	3,8%	100	80
Srednja stručna sprema	33	18,5%	23	14,4%	14	13,3%	70	61
Ostali	14	7,9%	12	7,5%	6	5,7%	86	50
UKUPNO	178	100,0%	160	100,0%	105	100,0%	90	66

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30.09.2017. godine na nivou Sektora lizinga na svakog zaposlenog se odnosi 2,6 miliona KM aktive i manja je u odnosu na prethodni izvještajni period za 417 hiljada KM ili 14,0%. Analitički pokazatelji za pojedinačna lizing društva kreću se u rasponu od 0,5 do 3,3 miliona KM aktive po zaposlenom.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1. Bilans stanja

Bilansna suma sektora lizinga u Federaciji BiH na dan 30.09.2017. godine iznosila je 268,5 miliona KM, što je za 153,1 miliona KM ili 36,3% manje u odnosu na 31.12.2016. godine, od čega se 146,2 miliona KM odnosi na statusnu promjenu.

Ukoliko se uporede pojedinačne bilansne sume šest lizing društava sa podacima na dan 31.12.2016. godine, dolazi se do zaključka da je kod tri lizing društva evidentan porast bilansne sume u iznosu od

24,8 miliona KM, dok je kod tri lizing društva evidentan pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 31,7 miliona KM, od čega se na jedno lizing društvo, koje je obustavilo zaključivanje novih lizing ugovora odnosi 24,2 miliona KM ili 76,4%.

Na jedno lizing društvo (posmatrano po veličini aktive) odnosi se 44,1% od ukupne aktive lizing društava.

U strukturi ukupne aktive sektora lizinga najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga koja iznose 189,6 miliona KM ili 70,6% od ukupne aktive. U poređenju sa 31.12.2016. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su manja za 117,0 miliona KM ili 38,2%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga manja za 138,6 miliona KM ili 40,1%.

Uvidom u izvještaje Banke po osnovu lizing portfolija, konstatovano je da su u istim iskazana neto potraživanja u iznosu od 89,2 miliona KM, što ukazuje da su neto potraživanja po finansijskom lizingu na nivou sistema lizinga manja za 32,3 miliona KM ili 10,4%.

U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na nivou sektora lizinga, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti se odnosi 79,3%, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja opreme se odnosi 18,3%, dok se na ugovore finansijskog lizinga putem kojih su finansirane nekretnine odnosi 2,4%.

U Tabelama 3. i 4. Informacije iskazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu na (potraživanja prije umanjenja po osnovu rezervi za gubitke) na dan 30.09.2017. godine i uporedni pregled strukture potraživanja sa 31.12.2016. godine.

- u 000 KM -

Tabela 3: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu na dan 30.09.2017. godine – sektora lizinga					
STRUKTURA PREMA PREDMETU LIZINGA	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće u ukupnom potraživanju
1	2	3	4	5	6
Putnička vozila	27.407	44.662	1.108	73.177	38,0%
Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	31.517	46.202	1.616	79.335	41,2%
Mašine i oprema	22.958	11.494	762	35.214	18,3%
Nekretnine	449	2.770	1.430	4.649	2,4%
Ostalo	30	8	0	38	0,0%
UKUPNO	82.361	105.136	4.916	192.413	100,0%
STRUKTURA PREMA KORISNIKU LIZINGA	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće u ukupnom potraživanju
1	2	3	4	5	6
Pravna lica	75.124	90.232	4.679	170.034	88,4%
Poduzetnici	1.509	2.323	60	3.892	2,0%
Fizička lica	4.290	8.498	163	12.951	6,7%
Ostalo	1.438	4.083	14	5.536	2,9%
UKUPNO	82.361	105.136	4.916	192.413	100,0%

- u 000 KM -

Tabela 4: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu - uporedni pregled sektora lizinga

STRUKTURA PREMA PREDMETU LIZINGA	Potraživanja na dan 31.12.2016. godine	Potraživanja na dan 30.09.2017. godine	INDEKS
1	2	3	4
Putnička vozila	94.388	73.177	78
Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	104.171	79.335	76
Mašine i oprema	83.868	35.214	42
Nekretnine	28.553	4.649	16
Ostalo	119	38	32
UKUPNO	311.099	192.413	62
STRUKTURA PREMA KORISNIKU LIZINGA	Potraživanja na dan 31.12.2016. godine	Potraživanja na dan 30.09.2017. godine	INDEKS
1	2	3	4
Pravna lica	283.255	170.034	60
Poduzetnici	4.229	3.892	92
Fizička lica	21.840	12.951	59
Ostalo	1.775	5.536	312
UKUPNO	311.099	192.413	62

Neto potraživanja po osnovu zajma su na dan 30.09.2017. godine iznosila 22,1 miliona KM ili 8,2% od iznosa ukupne aktive sektora lizinga. U odnosu na 31.12.2016. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za 18,4 miliona KM ili 45,4%, dok su bruto potraživanja smanjena za 19,3 miliona KM ili 45,7%. Potraživanja po osnovu zajmova u strukturi ukupne aktive lizing društava su smanjena zbog kontinuiranog smanjenja potraživanja po osnovu zajma jer je Zakonom o lizingu zabranjeno lizing društvima zaključivanje novih ugovora o zajmu, a isti će ostati u bilansima dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni i statusne promjene društva koje je u svom portfoliju imalo značajan iznos potraživanja po osnovu zajma. Od ukupno iskazanog iznosa neto potraživanja po osnovu zajma, 22,9 miliona KM ili 99,0% se odnosi na potraživanja jednog lizing društva, koje u svom portfoliju ima značajne iznose potraživanja po zajmu, od čega se 21,7 miliona KM ili 94,7% odnosi na potraživanja od supsidijarnih lica, putem kojih su prije stupanja na snagu Zakona o lizingu finansirani projekti izgradnje nekretnina. U strukturi potraživanja po osnovu zajma, na zajmove odobrene po osnovu finansiranja nekretnina se odnosi 98,3%.

Iskazano stanje bilansne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 30.09.2017. godine je iznosilo 10,2 miliona KM, što je za 2,1 miliona KM ili 26,7% više u odnosu na 31.12.2016. godine. Učešće navedene pozicije u ukupnoj aktivi na dan 30.09.2017. godine je iznosilo 3,8% i isto se povećalo u odnosu na 31.12.2016. godine, kada je iznosilo 1,9%.

Iskazano stanje pozicije plasmani bankama je na dan 30.09.2017. godine iznosilo 7,5 miliona KM, što je za 3,0 miliona KM ili 29,0% manje u odnosu na 31.12.2016. godine. Navedena pozicija se uglavnom odnosi na oročena sredstva lizing društava kod komercijalnih banaka.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 30.09.2017. godine je iznosila 27,1 miliona KM i za 1,9 miliona KM ili 6,7% je manja u odnosu na 31.12.2016. godine. Napominjemo da je kod društva koje je imalo statusnu promjenu na dan 31.12.2016. godine iskazana neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 5,5 miliona KM, ali su ugovori prijevremeno raskinuti nakon provedbe statusne promjene. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 6,3 miliona KM, dok je kod tri lizing društva iskazano smanjenje u iznosu od 2,7 miliona KM, od čega se 2,0 miliona KM ili 75,4% odnosi na jedno lizing društvo. U Tabeli 5. Informacije je iskazana struktura neto bilansnih pozicija aktive sektora lizinga.

- u 000 KM -

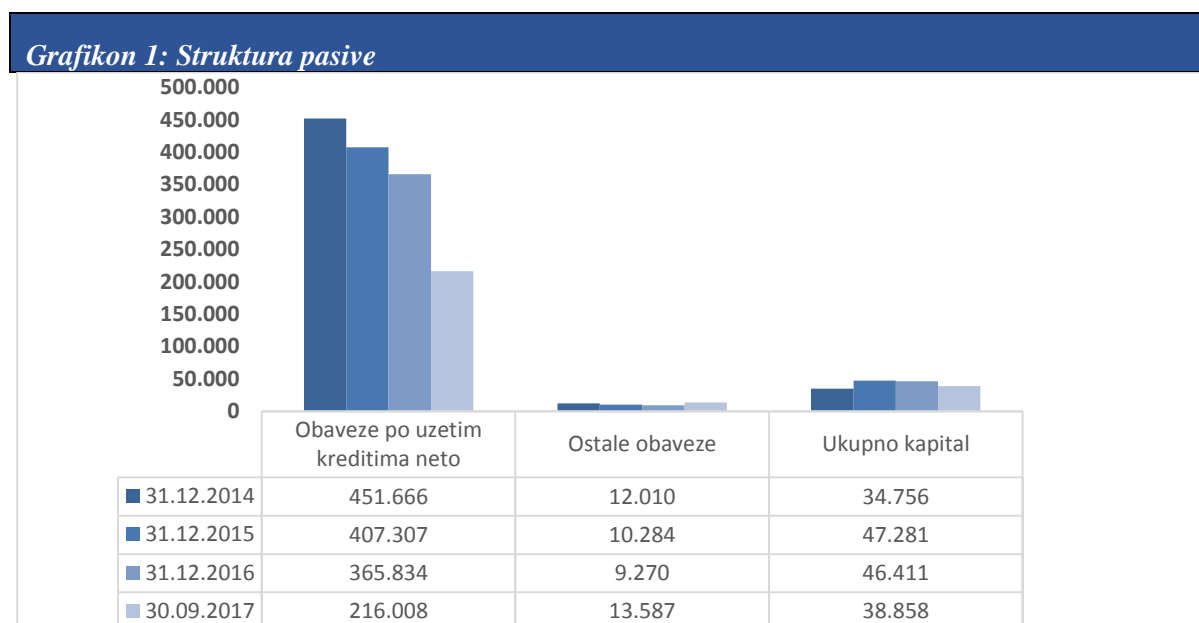
Tabela 5: Struktura neto bilansnih pozicija aktive sektora lizinga

OPIS	31.12.2016	Učešće u aktivi %	30.9.2017	Učešće u aktivi %	INDEKS
1	2	3	4	5	6
Finansijski lizing	306.599	72,7%	189.556	70,6%	61,8
Operativni lizing	29.060	6,9%	27.125	10,1%	93,3
Zajam	40.500	9,6%	22.118	8,2%	54,6
Ostala imovina	45.356	10,8%	29.654	11,1%	65,4
UKUPNO	421.515	100,0%	268.453	100,0%	63,7

2.1.1. Obaveze i kapital

Obaveze po uzetim kreditima na dan 30.09.2017. godine i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive sektora lizinga (80,0% od ukupnog iznosa bilansne sume). U Grafikonu 1. Informacije je iskazana struktura pasive sektora lizinga.

- u 000 KM -

Ukupne obaveze po kreditima sektora lizinga na dan 30.09.2017. godine su iznosile 216,0 miliona KM. U poređenju sa stanjem na 31.12.2016. godine iste su smanjene za 149,8 miliona KM ili 41,0% uslijed statusne promjene. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima 209,5 miliona KM ili 97,0% se odnosi na dugoročne obaveze.

Na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima lizing društva pripadaju se odnosi 32,7% od ukupnih kreditnih zaduženja, dok se 37,5% odnosi na direktna zaduženja od osnivača i 29,8% se odnosi na zaduženja od evropskih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih preduzeća, a osigurana su bankarskim garancijama izdatim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa koju lizing društva plaćaju na izvore sredstava u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine je iznosila 1,2% na godišnjem nivou (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u posmatranom periodu) i ista je manja u odnosu na 31.12.2016. godine kada je iznosila 2,0%.

Kamatne stope na izvore sredstava lizing društava uglavnom su vezane za varijabilni indeks EURIBOR, čija prosječna vrijednost u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine i dalje bilježi negativne vrijednosti (prosječna vrijednost u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine 6M EURIBOR -0,25%).

Ukupni kapital sektora lizinga je na dan 30.09.2017. godine iznosio 38,9 miliona KM. U poređenju sa 31.12.2016. godine, navedena pozicija je smanjena za 7,5 miliona KM ili 16,3% uslijed statusne promjene pripajanja i isplate dobiti vlasniku jednog lizing društva. Pojedinačno posmatrano, kod tri lizing društva je došlo do povećanja ukupnog kapitala u iznosu od 2,9 miliona KM (uslijed pozitivnog poslovanja istih), dok je kod tri lizing društva došlo do smanjenja ukupnog kapitala u iznosu od 3,5 miliona KM od čega se na jedno lizing društvo odnosi 2,9 miliona ili 83,4% (isplata dobiti vlasniku lizing društva). Sva lizing društva su iskazala ukupan iznos kapitala veći od minimalnog iznosa (250 hiljada KM) propisanog odredbama člana 8. Zakona o lizingu.

2.1.2. Kvalitet aktive

Prema podacima iz izvještaja sektora lizinga, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 30.09.2017. godine iskazane su u iznosu od 2,9 miliona KM i iste su manje za 1,6 miliona KM ili 36,5% u odnosu na 31.12.2016. godine. U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 30.09.2017. godine iskazano je ukupno 4,9 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja i ista su veća za 844 hiljade KM ili 14,7% u odnosu na 31.12.2016. godine. U Tabeli 6. Informacije je iskazana struktura formiranih rezervi za gubitke po kategorijama kašnjenja.

- u 000 KM -

<i>Tabela 6: Formirane rezerve za finansijski lizing po kategorijama kašnjenja</i>			
Dani kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2016	Ukupne rezerve 30.09.2017	INDEKS
1	2	3	4
0-60	2.610	814	31
60-90	604	378	63
90-180	715	732	102
preko 180	571	933	163
preko 360	0	0	0
UKUPNO	4.500	2.857	63

Ako se uzme u obzir da je jedno lizing društvo imalo statusnu promjenu, četiri lizing društva su iskazala smanjenje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2016. godine, što ukazuje na činjenicu da u periodu od 01.01. – 30.09.2017. godine nije došlo do pogoršanja kvaliteta portfolija koji se odnosi na potraživanja po finansijskom lizingu, odnosno da je kvalitet portfelja na istom nivou u odnosu na 31.12.2016. godine.

Posmatrano po kategorijama kašnjenja dospjelih nenaplaćenih potraživanja, u poređenju sa 31.12.2016. godine, konstatovano je smanjenje rezervi za gubitke u kategorijama kašnjenja od 0-60 i od 60-90 dana dok su kašnjenja dospjelih nenaplaćenih potraživanja u kategoriji kašnjenja od 90-180 dana ostala na približno istom nivou, povećanje je evidentirano u kategorijama od preko 180 dana u poređenju sa 31.12.2016. godine.

Rezerve za zajmove na dan 30.09.2017. godine su iznosile 819 hiljada KM i smanjene su za 944 hiljade KM ili 53,5% u odnosu na 31.12.2016. godine. Cjelokupan iznos formiranih rezervi za zajmove na dan 30.09.2017. godine su formirane od strane jednog lizing društva koje u svom portfoliju ima najznačajniji iznos potraživanja po ugovorima zajma od supsidijarnih lica. Na smanjenje rezervi za zajmove utjecala je prodaja nekretnine u toku trećeg kvartala 2017. godine koja je finansirana putem zajma supsidijarnom licu.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 30.09.2017. godine je iznosio 87,2 miliona KM, što je smanjenje za 24,5 miliona KM ili 22,0% u odnosu na iznos iskazan krajem prethodne poslovne godine. Značajno smanjenje ukupnog iznosa otpisanih potraživanja je uzrokovano činjenicom da je jedno lizing društvo izvršilo prijenos (prodaju) potraživanja po lizing ugovorima drugom pravnom licu, a što je izvještajno iskazano na poziciji trajnih otpisa, dok je jedno lizing društvo imalo statusnu promjenu. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 50,5 miliona KM ili 57,9% se odnosi na otpise formirane od strane jednog lizing društva.

U periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine iskazano je 539 hiljada KM novih otpisa. Posmatrano u istom periodu, naplata po osnovu otpisanih potraživanja iznosi 3,3 miliona, od čega se 2,2 miliona KM ili 65,2% odnosi na naplatu po osnovu otpisanih potraživanja od strane jednog lizing društva. Na poziciji trajnih otpisa je iskazan iznos od 5,1 miliona KM. Od navedenog iznosa 4,7 miliona KM ili 92,6% se odnosi na trajne otpise iskazane od strane jednog lizing društva uslijed prethodno navedene prodaje potraživanja.

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga, uslijed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup, na dan 30.09.2017. godine na nivou sektora lizinga je smanjena u odnosu na 31.12.2016. godine u iznosu od 9,7 miliona KM ili 72,1%, što predstavlja 20 izuzetih predmeta manje u odnosu na 31.12.2016. godine. Navedeno smanjenje je uzrokovano statusnom promjenom.

Struktura izuzetih predmeta sektora lizinga je iskazana u Tabeli 7. Informacije.

- u 000 KM -

<i>Tabela 7: Izuzeti predmeti sektora lizinga</i>				
VRSTA PREDMETA LIZINGA	31.12.2016			30.09.2017
	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta lizinga	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta lizinga
1	2	3	4	5
Putnička vozila	31	283	13	249
Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	6	15	15	328
Mašine i oprema	7	408	3	53
Nekretnine	17	12.772	10	3.134
Ostalo	0	0	0	0
UKUPNO	61	13.478	41	3.764

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta sektora lizinga na dan 30.09.2017. godine, 3,1 miliona KM ili 83,3% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na dva lizing društva.

Posmatrano na nivou sistema lizinga na dan 30.09.2017. godine, tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga iznosi 16,4 miliona KM i ista je povećana za 2,9 miliona KM ili 21,6%, što je uzrokovano

prijevremenim raskidom ugovora operativnog lizinga od strane Banke uslijed statusne promjene. Od naprijed navedenog iznosa izuzetih predmeta lizinga, na predmete izuzete od strane Banke odnosi se 12,6 miliona KM ili 70,0% (130 izuzetih predmeta lizinga). Od ukupnog broja izuzetih predmeta lizinga, 106 predmeta lizinga su putnička vozila (procijenjena vrijednosti 1,7 miliona KM) i 12 nekretnina (procijenjene vrijednost 10,6 miliona KM).

Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji odobravanja finansiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo finansiranje preuzetih nekretnina putem finansijskog ili operativnog lizinga, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

2.2. Profitabilnost

Na nivou sektora lizinga u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine ostvarena je dobit u iznosu od 3,1 miliona KM, što predstavlja povećanje za 135,0 hiljada KM ili 4,6% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Pojedinačno posmatrano, tri lizing društva iskazala su pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3,9 miliona KM, dok su tri lizing društva iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 863 hiljada KM, od čega je jedno lizing društvo iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu 627 hiljada ili 72,6%. Finansijski rezultat sektora lizinga iskazan je u Tabeli 8. Informacije.

- u 000 KM -

Tabela 8: Finansijski rezultat: dobit/gubitak						
O P I S	30.9.2015		30.9.2016		30.9.2017	
	Iznos	Broj lizing društava	Iznos	Broj lizing društava	Iznos	Broj lizing društava
1	2	3	4	5	6	7
Gubitak	-5.351	2	-1.692	2	-863	3
Dobit	12.751	5	4.616	5	3.922	3
UKUPNO	7.400	7	2.924	7	3.059	6

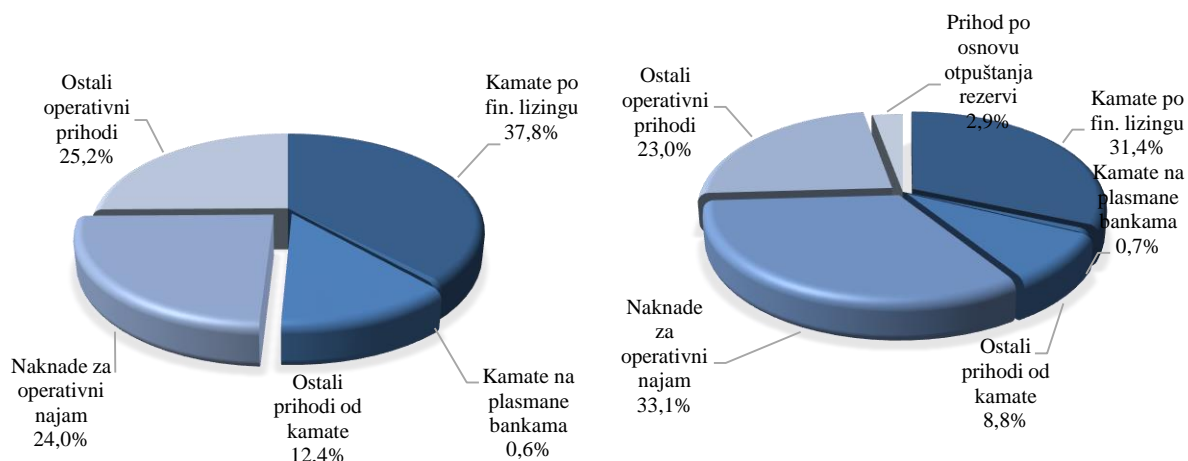
Posmatrano po vrsti prihoda, prihodi od kamata u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine su iznosili 9,8 miliona KM i isti su manji za 8,0 miliona KM ili 45,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Ukoliko se posmatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovu kamata iz finansijskog lizinga je iznosila 7,5 miliona KM i za 5,8 milion KM ili 43,4% je manja u odnosu na isti period prethodne poslovne godine, što je uzrokovano statusnom promjenom. Pozicija ostalih prihoda po kamata je manja u odnosu na isti period prethodne godine za 1,9 miliona KM ili 54,5%, a što je uzrokovalo smanjenje prihoda po osnovu kamata po zajmu kod jednog lizing društva.

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za period od 01.01. do 30.09.2017. godine je iznosio 7,2 miliona KM, što predstavlja smanjenje u odnosu na isti period prethodne godine za 4,4 miliona KM ili 37,9%. Kategorija operativnih prihoda je iznosila 13,4 miliona KM i u poređenju sa istim periodom prethodne godine manja je za 3,9 miliona KM ili 22,4%. Struktura ukupnih prihoda predstavljena je u Grafikonu 2. i Tabeli 9. Informacije.

Grafikon 2: Struktura ukupnih prihoda

30.09.2016.

30.09.2017.

- u 000 KM-

Tabela 9: Struktura ukupnih prihoda

Struktura ukupnih prihoda	30.9.2015		30.9.2016		30.9.2017		INDEKS	
	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	8(4/2)	9(6/4)
1	2	3	4	5	6	7		
I. Prihodi od kamata i slični prihodi								
Kamate po finansijskom lizingu	14.420	29,8	13.272	37,8	7.509	31,4	92	57
Kamate na plasmane bankama	342	0,7	216	0,6	167	0,7	63	77
Ostali prihodi od kamate	6.267	13,0	4.341	12,4	2.111	8,8	69	49
UKUPNO	21.029	43,5	17.829	50,8	9.787	41,0	85	55
II. Operativni prihodi								
Naknade za operativni najam	8.529	17,6	8.432	24,0	7.917	33,1	99	94
Naknada za izvršene usluge	25	0,1	7	0,0	4	0,0	28	57
Ostali operativni prihodi	18.786	38,8	8.842	25,2	5.495	23,0	47	62
UKUPNO	27.340	56,5	17.281	49,2	13.416	56,1	63	78
Prihod po osnovu otpuštanja rezervi za gub.	0	0,0	0	0,0	694	2,9	0	n.a.
UKUPNI PRIHODI (I+II)	48.369	100,0	35.110	100,0	23.897	100,0	73	68

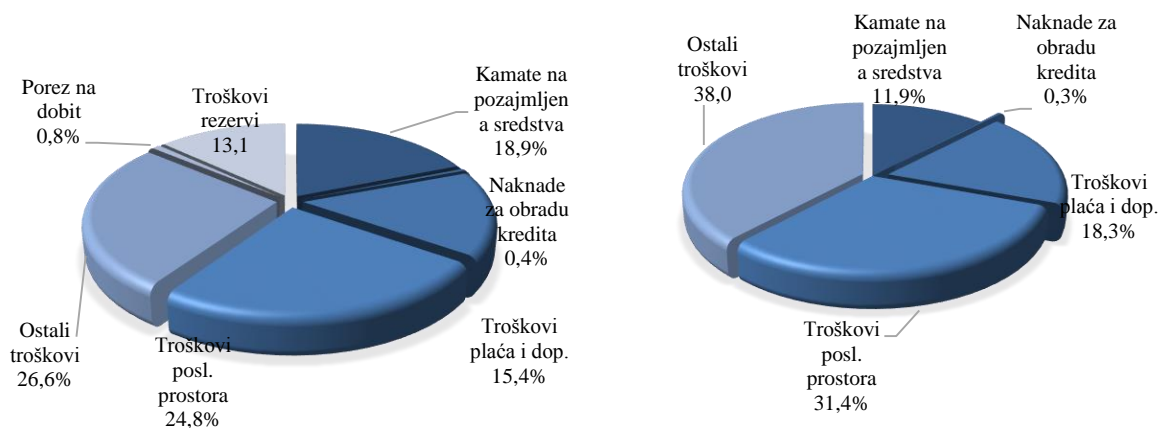
Na izvještajnoj poziciji troškova rezervi za gubitke u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine iskazan je prihod u iznosu od 694 hiljada KM (prihod iskazan po osnovu otpuštanja rezervi za gubitke formiranih u prethodnim poslovnim godinama). Jedno lizing društvo je zbog prodaje nekretnine koja je finansirana putem zajma supsidijarnog lica na osnovu otpuštanja rezervi za gubitke iskazalo prihod na navedenoj poziciji. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine, troškovi rezervi za gubitke su manji za 4,9 miliona KM ili 116,4%.

Struktura ukupnih rashoda predstavljena je u Grafikonu 3. i Tabeli 10. Informacije.

Grafikon 3: Struktura ukupnih rashoda

30.06.2016.

30.09.2017.

- u 000 KM-

Tabela 10: Struktura ukupnih rashoda

Struktura ukupnih rashoda	30.9.2015		30.9.2016		30.9.2017		INDEKS	
	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	8(4/2)	9(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8(4/2)	9(6/4)
I. Rashod od kamata i slični prihodi								
Kamate na pozajmljena sredstva	8.163	19,9	6.069	18,9	2.489	11,9	74	41
Naknade za obradu kredita	183	0,4	127	0,4	68	0,3	69	54
Ostali rashod po kamati	0	0,0	0	0,0	3	0,0	0	0
UKUPNO	8.346	20,4	6.196	19,3	2.560	12,3	74	41
II. Operativni rashodi								
Troškovi plata i doprinosa	5.229	12,8	4.961	15,4	3.814	18,3	95	77
Troškovi poslovnog prostora	9.815	24,0	7.989	24,8	6.541	31,4	81	82
Ostali troškovi	14.462	35,3	8.552	26,6	7.923	38,0	59	93
UKUPNO	29.506	72,0	21.502	66,8	18.278	87,7	73	85
III. Troškovi rezervi	2.877	7,0	4.221	13,1	0	0,0	147	0
Porez na dobit	240	0,6	267	0,8	0	0,0	111	0
UKUPNI RASHODI (I+II+III)	40.969	100,0	32.186	100,0	20.838	100,0	79	65

Rashodi po osnovu kamata su iznosili 2,6 miliona KM i isti su manji u odnosu na isti period prethodne poslovne godine za 3,6 miliona KM ili 58,7%. Razlog smanjenja kamatnog rashoda je značajno niži iznos kreditnih zaduženja usljed statusne promjene, smanjenog volumena novih finansiranja kod tri lizing društva, kao i kontinuiranog smanjenja varijabilnog indeksa EURIBOR-a za koji su uglavnom vezana kreditna zaduženja lizing društava.

2.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o lizingu izraženu na godišnjem nivou i iskazuje se u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o finansijskom lizingu.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu od 01.01. - 30.09.2017. godine je iznosila 3,6% za kratkoročne i 4,7% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 6,2%, a za dugoročne 7,1% na godišnjem nivou. Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa u navedenom periodu je iznosila 4,7%, a efektivna 7,1% na godišnjem nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa od 5,1% i efektivna od 8,1% na godišnjem nivou, evidentno je smanjenje kamatnih stopa po ugovorima finansijskog lizinga.

U izračun prosječne nominalne kamatne stope i efektivne kamatne stope za ugovore finansijskog zaključene u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine uključeni su ugovori finansijskog lizinga zaključeni u UniCredit Leasingu kao i ugovori finansijskog lizinga zaključeni u periodu od 01.07. do 30.09.2017. godine putem kanala Banke.

Trend smanjenja nominalnih kamatnih stopa je nastavljen i u 2017. godini u odnosu na 2015. i 2016. godinu, a isti je uzrokovan niskom vrijednošću varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su vezane izlazne kamatne stope, kao i činjenicom da je tokom prethodne i početkom tekuće poslovne godine većina tržišno aktivnih lizing društava nudila akcijske proizvode po kojima je kamata na iznos finansiranja (u cijelosti ili djelimično) subvencionirana od strane dobavljača predmeta lizinga, dok je po pojedinim akcijskim proizvodima od strane osiguravajućih društava subvencionirana i naknada po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga. Iskazane oscilacije ponderisanih efektivnih kamatnih stopa po periodima su uglavnom uzrokovane činjenicom da izračun efektivne kamatne stope na ugovore zaključene sa fizičkim licima nije identičan izračunu iste u ugovorima zaključenim sa pravnim licima (u izračun iste se ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore sa fizičkim licima zakonska obaveza). U Tabeli 11. Informacije su detaljno iskazane ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope po ugovorima finansijskog lizinga zaključenim u periodu od 01.01. do 30.09 2017. godine.

Tabela 11: Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu od 01.01-30.09. 2017. godine

Redni broj	O P I S	Broj ugovora	Iznos finansiranja u 000 KM	Ponderisana nominalna kamatna stopa	Ponderisana efektivna kamatna stopa
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	46	1.346	3,6%	6,2%
a.	Putnička vozila	30	566	5,0%	8,5%

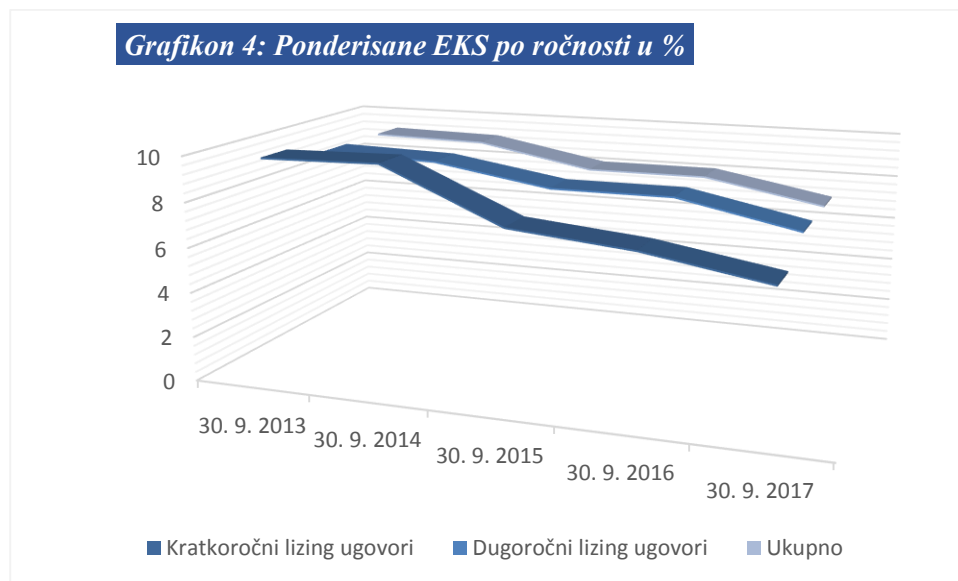
b.	Vozila za obavlja.djelatnosti (terenska i putnička)	11	406	3,7%	6,2%
c.	Mašine i oprema	5	374	1,3%	2,7%
d..	Ostalo	0	0	0,0%	0,0%
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	46	1.346	3,6%	6,2%
a.	Pravna lica	44	1.323	3,5%	5,8%
b.	Poduzetnici	0	0	0,0%	0,0%
c.	Fizička lica	2	23	6,5%	30,2%
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	2.306	101.765	4,7%	7,1%
a.	Putnička vozila	1.369	43.061	5,0%	8,1%
b.	Vozila za obavlja.djelatnosti (terenska i putnička)	775	46.801	4,4%	6,5%
c.	Mašine i oprema	161	11.897	4,4%	6,2%
d.	Nekretnine	0	0	0,0%	0,0%
e.	Ostalo	1	6	7,0%	36,5%
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	2.306	101.765	4,7%	7,1%
a.	Pravna lica	2.063	95.611	4,6%	6,6%
b.	Poduzetnici	64	1.970	5,9%	9,3%
c.	Fizička lica	179	4.184	5,2%	17,8%
UKUPNO (1+2)		2.352	103.111	4,7%	7,1%

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi lizing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine lizing ugovora. Pored navedenog, na odstupanje u iznosu nominalne i efektivne kamatne stope utječe i primjena Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga po kojem je u izračunu efektivne kamatne stope za ugovore finansijskog lizinga zaključene sa fizičkim licima uključen i iznos naknade po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga. U Tabeli 12. i Grafikonu 4. Informacije je iskazano kretanje ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore finansijskog lizinga po periodima.

Tabela 12: Ponderisana prosječna NKS i EKS po ugovorima finansijskog lizinga

OPIS	30.9.2013		30.9.2014		30.9.2015		30.9.2016		30.9.2017	
	1		2		3		4		5	
	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
I. Kratkoročni lizing ugovori										
1. Prema predmetu lizinga	6,2%	9,7%	6,1%	9,9%	4,8%	7,6%	3,7%	7,1%	3,6%	6,2%
a) Putnička vozila	6,6%	10,3%	6,4%	11,4%	5,2%	8,4%	4,9%	10,6%	5,0%	8,5%
b) Vozila za obavlja. djelatnosti	5,6%	9,3%	5,8%	8,6%	4,6%	7,4%	4,0%	5,3%	3,7%	6,2%
c) Mašine i oprema	5,9%	8,7%	6,6%	10,6%	3,8%	5,2%	0,8%	2,2%	1,3%	2,6%

d) Nekretnine	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
e) Ostalo	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1.1. Prema korisniku lizinga	6,2%	9,7%	6,1%	9,9%	4,8%	7,6%	3,7%	7,1%	3,6%	6,2%
a) Pravna lica	6,1%	9,3%	6,0%	9,7%	4,7%	7,4%	3,6%	5,6%	3,5%	5,8%
b) Poduzetnici	8,9%	15,7%	9,5%	23,6%	0,0%	0,0%	5,9%	11,7%	0,0%	0,0%
c) Fizička lica	7,4%	13,8%	8,2%	17,8%	7,6%	17,4%	5,9%	45,5%	6,5%	30,2%
II. Dugoročni lizing ugovori										
2. Prema predmetu lizinga	6,8%	9,2%	6,5%	9,1%	6,0%	8,2%	5,1%	8,2%	4,7%	7,1%
a) Putnička vozila	7,2%	9,8%	6,6%	9,5%	6,0%	9,1%	5,5%	9,6%	5,0%	8,1%
b) Vozila za obavljanje djelatnosti	6,7%	9,0%	6,3%	8,6%	5,5%	7,5%	4,7%	7,1%	4,4%	6,5%
c) Mašine i oprema	6,7%	8,9%	6,7%	9,3%	6,3%	8,0%	5,2%	6,9%	4,4%	6,2%
d) Nekretnine	7,5%	8,1%	6,2%	6,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
e) Ostalo	8,2%	11,2%	8,1%	11,9%	7,8%	11,4%	6,0%	9,2%	7,0%	36,5%
2.1. Prema korisniku lizinga	6,8%	9,2%	6,5%	9,1%	5,9%	8,1%	5,1%	8,2%	4,7%	7,1%
a) Pravna lica	6,8%	9,1%	6,6%	9,0%	5,9%	7,9%	5,1%	7,4%	4,6%	6,6%
b) Poduzetnici	7,2%	9,9%	7,3%	12,0%	6,9%	10,4%	6,4%	8,8%	5,9%	9,3%
c) Fizička lica	7,1%	10,0%	5,9%	9,1%	5,5%	11,1%	5,0%	20,8%	5,2%	17,8%
UKUPNO	6,8%	9,2%	6,5%	9,1%	5,9%	8,2%	5,0%	8,1%	4,7%	7,1%

2.4. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga ostvarenih na nivou sistema lizinga u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine iznosila je 115,0 miliona KM i veća je za 7,6 miliona KM ili 7,1% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Broj novozaključenih lizing ugovora u istom periodu je iznosio 2.697, a što je za 234 ugovora ili 9,5% više u odnosu na isti period prethodne godine. U vrijednost i broj novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga zaključenih u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine uključeni su ugovori finansijskog i operativnog lizinga koji su

zaključeni u UniCredit Leasingu, kao i ugovori finansijskog lizinga zaključeni u periodu od 01.07. do 30.09.2017. godine putem Banke.

Prosječna vrijednost ugovora na nivou sistema lizinga zaključenih u periodu od 01.01. – 30.09.2017. godine je iznosila 42,7 hiljada KM i na nivou je prosječne vrijednosti ugovora zaključenih u istom periodu prethodne godine.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u periodu od 01.01. do 30.09.2017. godine, 103,1 miliona KM ili 89,6% se odnosi na ugovore finansijskog lizinga. U poređenju sa istim periodom prethodne godine kada je učešće finansijskog lizinga u ukupnom iznosu finansiranja iznosilo 90,9% evidentno je povećanje učešća ugovora operativnog lizinga u ukupnom iznosu finansiranja. U Tabeli 13. Informacije je iskazan uporedni pregled ostvarenog obima novozaključenih ugovora u periodu od 01.01 do 30.09.2017. godine i prethodne poslovne godine.

- u 000 KM -

Tabela 13: Struktura iznosa finansiranja						
O P I S	30.9.2016. godine			30.9.2017. godine		
	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
Vozila	85.870	9.809	95.679	90.834	11.917	102.751
Oprema	11.408	0	11.408	12.271	0	12.271
Nekretnine	0	0	0		0	0
Ostalo	318	0	318	6	0	6
UKUPNO	97.596	9.809	107.405	103.111	11.917	115.028

Ukupan iznos novih finansiranja u periodu od 01.01. – 30.09.2017. godine ostvarila su tri lizing društva i Banka putem svojih kanala prodaje, dok su tri lizing društva obustavila zaključenje novih ugovora, izuzev sporadičnih slučajeva finansiranja izuzetih predmeta lizinga.

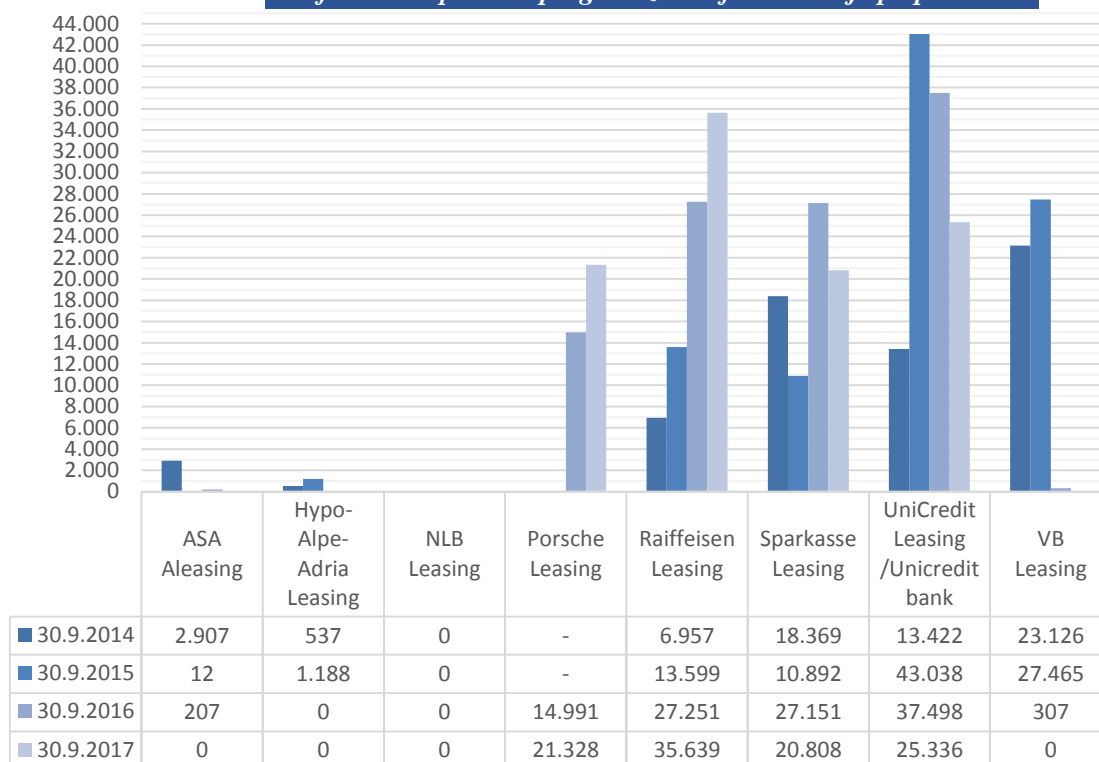
U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika lizinga dominiraju plasmani prema pravnim licima (94,6% od ukupnog iznosa finansiranja u periodu od 01.01. do 01.09.2017. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

2.5. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

Uporedni prikaz pojedinačnog tržišnog učešća sistema lizinga prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga je iskazano u Grafikonima 5. i 6. Informacije.

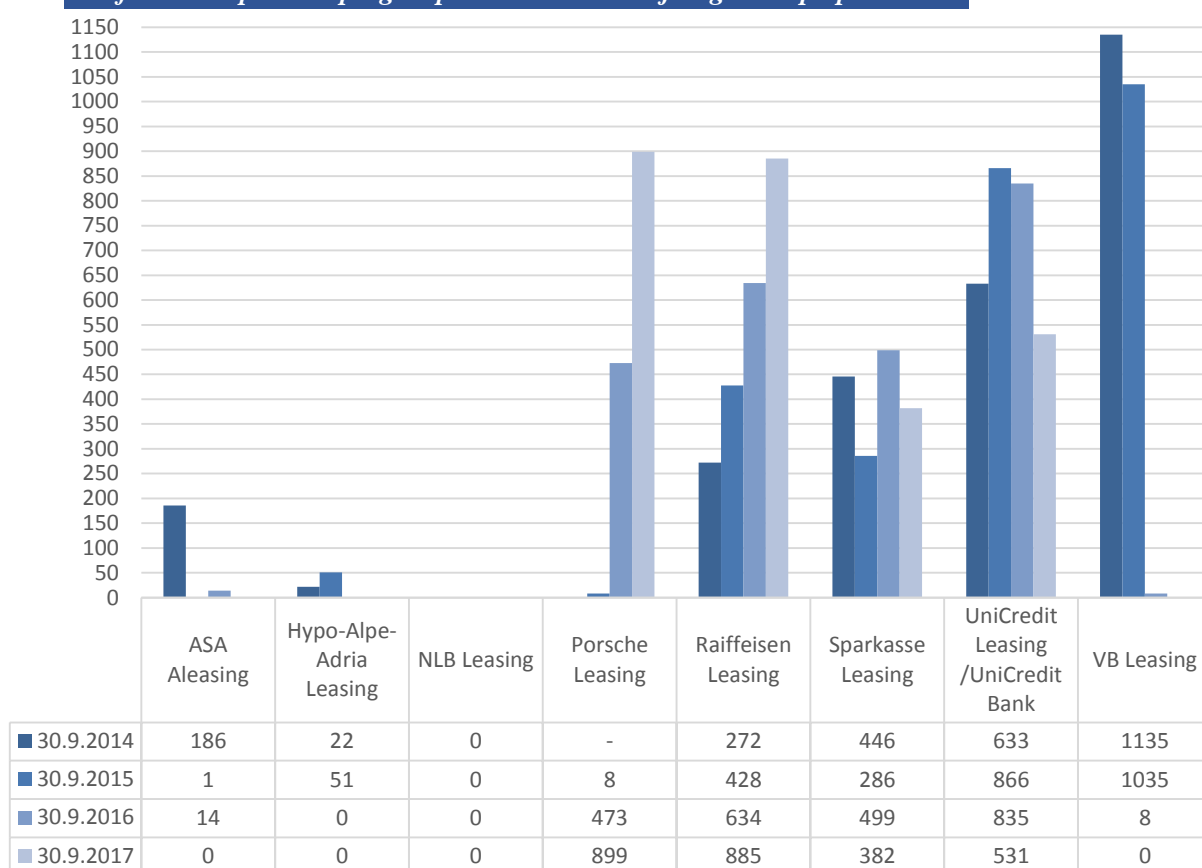
- u 000 KM -

Grafikon 5. Uporedni pregled iznosa finansiranja po periodima

Na osnovu iskazanih grafičkih prikaza vidljivo je da je od tri tržišno aktivna lizing društva kod dva lizing društva u periodu od 01.01 do 01.09.2017. godine došlo do povećanja volumena novih finansiranja u odnosu na isti period prethodne godine i kod jednog lizing društva došlo do pada u ostvarenom volumenu novih finansiranja, dok je društvo koje je imalo statusnu promjenu iskazalo smanjenje vrijednost novozaključenih ugovora ostvarenih putem Banke.

Grafikon 6. Uporedni pregled po ostvarenom broju ugovora po periodima

III. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

1. ZAKLJUČCI

U posmatranom periodu na nivou sektora lizinga iskazano je značajno smanjenje bilansnih pozicija, a što je uzrokovano statusnom promjenom, dok je na nivou sistema lizinga iskazano povećanje ukupnog volumena finansiranja i broja novozaključenih ugovora, te se na osnovu navedenog može zaključiti da je sistem lizinga stabilan sa tendencijom razvoja unapređenja lizing proizvoda.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor lizing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod lizing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika finansijskih usluga finansiranih putem lizinga s ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti pojedinog lizing društva i djelatnosti lizinga na nivou Federacije BiH.

2. PREPORUKE

Agencija će se u narednom periodu fokusirati na sljedeće aspekte:

- dopunjavanje podzakonske regulative u smislu izradi novih i izmjeni i dopuni postojećih podzakonskih akata u skladu sa usvojenim izmjenama i dopunama Zakona o lizingu,

- inicirati dodatne izmjene Zakona o lizingu u cilju stvaranja boljeg poslovnog ambijenta za lizing društva,
- nastaviti i dalje kontinuiran nadzor lizing društava putem izvještaja i kontrolama na licu mjesta,
- insistirati na kapitalnom jačanju lizing društava i internom definiranju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- nadzirati usklađenost lizing društava sa zakonima i podzakonskim aktima i primjeni dobrih praksi u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata,
- nastaviti praćenje aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma,
- unapređenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova,
- unapređivati saradnju sa Udruženjem društava za leasing u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative lizing društava,
- unapređivati saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama i
- olakšati osnivanje novih lizing društava.

Aktivnosti lizing društava trebaju biti usmjerene na:

- kreiranje i dogradnju regulative za lizing društva u smislu djelovanja i poslovanja lizing društava,
- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- jačanje sistema internih kontrola sa ciljem: osiguranja pouzdanosti i integriteta podataka i informacija, osiguranja tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i neračunovodstvenih evidencija, usklađenosti sa poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje i sprječavanje prevara i pogrešaka,
- osiguranje adekvatne i organizacijski neovisne funkcije interne revizije, koja vrši ocjenu aktivnosti, efikasnosti i uspješnosti sistema internih kontrola, te daje stručno mišljenje, preporuke i savjete o izvršenim kontrolama,
- unapređenje politika i procedura u upravljanju rizicima (osnovni rizici kojima su lizing društva izložena: kreditni, rizik finansirane imovine, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik),
- implementaciju zakona i zakonskih akata u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata,
- unapređenje palete proizvoda koji se nude tržištu i pronalaženje novih kanala prodaje,
- detaljnije informisanje klijenata o proizvodima koje lizing društva nude u cilju boljeg razumjevanja i ozbiljnijeg pristupa finansiranju putem lizinga i
- redovno, ažurno i tačno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

Broj: U.O. -11-03/17

Sarajevo, 21.11.2017. godine

IV. PRILOZI

Prilog 1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje lizing društava

Prilog 2. Osnovni podaci o lizing društvima

Prilog 3. Pregled vlasničke strukture lizing društava

Prilog 4. Pregled rezervi za zajmove lizing društava

Prilog 5. Pregled rezervi za finansijski lizing

Prilog 6. Konsolidovani bilans stanja

Prilog 7. Konsolidovani bilans uspjeha

Prilog 8. Rangiranje bilansne sume

Prilog 9. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja

**PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING
DRUŠTAVA KOJI SU BILI VAŽEĆI SA 30.09.2017. GODINE**

Odluke Agencije za poslovanje lizing društava	Službene novine Federacije BiH
1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga,	46/09 i 58/17
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu,	46/09, 46/11 i 58/17
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,	48/12
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,	46/09
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu,	46/09 i 48/12
6. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja,	46/09, 48/12 i 110/12
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva,	46/09
8. Odluka o nadzoru lizing društava,	46/09 i 58/17
9. Odluka o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,	46/09 i 46/11
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranata za oslobađanje od obaveze jemstva,	23/14 i 62/14
11. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti,	62/14
12. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga,	46/14
13. Odluka o izdvajanju poslovnih procesa lizing društava (Eksternalizacija)	58/17
14. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i lizing društva po prigovoru klijenata	81/17

Pravila	Službene novine Federacije BiH
Pravila postupanja ombudsmena za bankarski sistem Federacije Bosne i Hercegovine.	93/15

Uputstva Agencije za poslovanje lizing društava
1. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
2. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društava

OSNOVNI PODACI O LIZING DRUŠTVIMA

Redn i broj	Naziv lizing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja licence	Broj stalno zaposlenih	Web adresa
1.	ASA LEASING d.o.o. Sarajevo	Trg međunarodnog prijateljstva 25, Sarajevo	Aida Rifelj	+ 387 33 774 852	22.03.2010.	7	www.asa-leasing.ba
2.	NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	Trg solidarnosti 2a, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 789 345	19.03.2010.	7	www.nlbleasing.ba
3.	PORSCHE LEASING d.o.o.	Trg međunarodnog prijateljstva 24, Sarajevo	Dejan Stupar	+ 387 33 257 147	28.05.2015.	17	www.porscheleasing.ba
4.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne bb, Sarajevo	Munir Čengić	+ 387 33 254 354	19.01.2010.	34	www.rlbh.ba
5.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7, Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010.	20	www.s-leasing.ba
6.	VB LEASING d.o.o Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+387 33 276 280	12.01.2010	15	www.vbleasing.ba
UKUPNO						100	

PREGLED VLASNIČKE STRUKTURE LIZING DRUŠTAVA

LIZING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA LEASING d.o.o. Sarajevo	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	82,81%
	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,19%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
PORSCHE LEASING d.o.o.	PORSCHE BANK Aktiengesellschaft Salzburg Austrija	100,00%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	100,00%
SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	51,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	49,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 4.

PREGLED REZERVI ZA ZAJMOVE

- u 000 KM -

Dani kašnjenja	Stopa rezervisanja	Iznos potraživanja	Rezerve	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,05%	22.934	11	806	817
60-90	5%	0	0	0	0
90-180	10%	0	0	0	0
180-270	30%	4	2	0	2
270-360	50%	0	0	0	0
preko 360	100%	0	0	0	0
UKUPNO		22.938	14	806	819

Prilog 5.

PREGLED REZERVI ZA FINANSIJSKI LIZING

- u 000 KM -

Dana kašnjenja	Stopa rezerv. za finans. lizing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za finans. lizing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve			
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,50%	0,50%	179.755	2.772	46.630	1.099	233	6	575	814
60-90	10%	10%	6.665	51	1.235	0	123		255	378
90-180	50%	50%	986	743	170	394	85	197	450	732
preko 180	100%	75%	660	0	660	364	660	273	0	933
preko 360	100%	100%	0	781	0	0	0	0	0	0
UKUPNO			188.066	4.347	48.695	1.857	1.101	476	1.280	2.857

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

- u 000 KM -

Red. broj	OPIS	31.12.2016		30.9.2017		INDEKS
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	8.048	1,9%	10.194	3,8%	127
2.	Plasmani bankama	10.520	2,5%	7.467	2,8%	71
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto	306.599	72,7%	189.556	70,6%	62
3a)	Potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	345.957	82,1%	207.309	77,2%	60
3b)	Rezerve za gubitke	4.500	1,1%	2.857	1,1%	63
3c)	Odgođeni prihodi po osnovu kamata	34.347	8,1%	14.762	5,5%	43
3d)	Odgođeni prihodi po osnovu naknada	511	0,1%	134	0,0%	26
4.	Potraživanja od supsidijarnih lica	2	0,0%	2	0,0%	100
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	33.037	7,8%	28.041	10,4%	85
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	8.973	2,1%	4.811	1,8%	54
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina -operativnog lizinga	44.267	10,5%	41.225	15,4%	93
5c)	Ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	4.996	1,2%	3.895	1,5%	78
5d)	Ispravka vrijednosti-operativni lizing	15.207	3,6%	14.100	5,3%	93
6.	Dugoročne investicije	48	0,0%	48	0,0%	100
7.	Ostala aktiva (7a+7b)	63.261	15,0%	33.145	12,3%	52
7a)	Zajmovi, neto	40.500	9,6%	22.118	8,2%	55
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	42.263	10,0%	22.937	8,5%	54
7a2)	Rezerve za zajmove	1.763	0,4%	819	0,3%	46
7b)	Zalihe	13.468	3,2%	3.764	1,4%	28
7c)	Ostala aktiva	9.293	2,2%	7.263	2,7%	78
	UKUPNA AKTIVA	421.515	100,0%	268.453	100,0%	64
	PASIVA					
9.	Obaveze po uzetim kreditima, neto	365.834	86,8%	216.008	80,5%	59
9a)	Obaveze po kratkoročnim kreditima	51.431	12,2%	6.659	2,5%	13
9b)	Obaveze po dugoročnim kreditima	314.554	74,6%	209.462	78,0%	67
9c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	151	0,0%	113	0,0%	75
10.	Ostale obaveze	9.270	2,2%	13.587	5,1%	147
	UKUPNO OBAVEZE	375.104	89,0%	229.595	85,5%	61
11.	Osnovni kapital	48.116	11,4%	34.497	12,9%	72
12.	Rezerve	3.691	0,9%	576	0,2%	16
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-5.396	n/a	3.785	1,4%	n/a
	UKUPNO KAPITAL	46.411	11,0%	38.858	14,5%	84
	UKUPNO PASIVA	421.515	100,0%	268.453	100,0%	64
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	116.392	27,6%	95.111	35,4%	82
	Novi otpis (+)	3.224	0,8%	539	0,2%	17
	Naplata (-)	3.161	0,7%	3.325	1,2%	105
	Trajni otpis (-)	4.671	1,1%	5.081	1,9%	109
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	111.784	26,5%	87.244	32,5%	78

KONSOLIDOVANI BILANS USPJEHA

- u 000 KM -

Red. broj	OPIS	30.9.2016		30.9.2017		INDEKS 30.09.2017/ 30.09.2016
		Iznos	% u ukupnim prihodima/ rashodima	Iznos	% u ukupnim prihodima/ rashodima	
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	17.829	50,8%	9.787	42,2%	55
1a)	Kamate po finansijskom lizingu	13.272	37,8%	7.509	32,4%	57
1b)	Kamate na plasmane bankama	216	0,6%	167	0,7%	77
1c)	Naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	810	2,3%	506	2,2%	62
1d)	Ostali prihodi po kamatama	3.531	10,1%	1.605	6,9%	45
2.	Rashodi po kamatama	6.196	19,4%	2.560	12,7%	41
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	6.069	19,0%	2.489	12,4%	41
2b)	Naknade za obradu kredita	127	0,4%	68	0,3%	54
2c)	Ostali rashodi po kamatama	0	0,0%	3	0,0%	n.a
3.	Neto prihodi od kamata	11.633	33,1%	7.227	31,1%	62
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	17.281	49,2%	13.416	57,8%	78
4a)	Naknade za izvršene usluge	7	0,0%	4	0,0%	57
4b)	Naknada za operativni najam	8.432	24,0%	7.917	34,1%	94
4c)	Prihod od prodaje lizing objekta	9	0,0%	0	0,0%	n.a
4d)	Ostali operativni prihodi	8.833	25,2%	5.495	23,7%	62
4d1)	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	1.423	4,1%	1.859	8,0%	131
4d2)	Prihodi od opomena	383	1,1%	263	1,1%	69
4d3)	Ostalo	7.027	20,0%	3.373	14,5%	48
5.	Operativni rashodi	21.502	67,4%	18.278	90,7%	85
5a)	Troškovi plaća i doprinosa	4.961	15,5%	3.814	18,9%	77
5b)	Troškovi poslovnog prostora	7.989	25,0%	6.541	32,5%	82
5c)	Ostali troškovi	8.552	26,8%	7.923	39,3%	93
6.	Troškovi rezervi za gubitke	4.221	13,2%	-694	n.a	n.a
7.	Dobit prije poreza	3.191	9,1%	3.059	13,2%	96
8.	Porez na dobit	267	0,8%	0	0,0%	n.a
9.	Neto dobit	2.924	8,3%	3.059	13,2%	105

RANGIRANJE BILANSNE SUME

- u 000 KM -

31.12.2016					30.9.2017					INDEKS
Rang	Lizing društvo	Bilansna suma	Učešće 2016.	Kumul. učešće	Rang	Lizing društvo	Bilansna suma	Učešće u 2017.	Kumul. učešće	
1.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	146.163	34,7%	34,7%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	118.481	44,1%	44,1%	95
2.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	124.991	29,7%	64,3%	2.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	58.600	21,8%	66,0%	102
3.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	57.295	13,6%	77,9%	3.	Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo	44.200	16,5%	82,4%	204
4.	VB Leasing Leasing d.o.o. Sarajevo	50.746	12,0%	90,0%	4.	VB Leasing Leasing d.o.o. Sarajevo	26.517	9,9%	92,3%	52
5.	Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo	21.706	5,1%	95,1%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	17.436	6,5%	98,8%	106
6.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	16.410	3,9%	99,0%	6.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	3.219	1,2%	100,0%	77
7.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	4.204	1,0%	100,0%	7.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	0	0,0%	100,0%	0
UKUPNO		421.515	100,0%		UKUPNO		268.453	100,0%		64

PREGLED OSNOVNIH FINANSIJSKIH POKAZATELJA

- u 000 KM -

Redni broj	Lizing društvo	Ukupni kapital (000 KM)	Rang po ukupnom kapitalu	Neto dobit/gubitak (000 KM)	Rang po neto dobit/gubitak	Plasmani od 01.01-30.09.2017. godine (000 KM)	Rang plasmanima od 01.01-30.09.2017. godine	Broj ugovora od 01.01-30.09.2017. godine	Rang po broju ugovora od 01.01-30.09.2017. godine
1.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	3.086	5.	-101	4.	0	-	0	-
2.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	6.862	2.	-135	5.	0	-	0	-
3.	Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo	2.037	6.	530	3.	21.328	3.	690	2.
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	17.543	1.	2.137	1.	35.639	1.	775	1.
5.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	5.802	3.	1.255	2.	20.808	4.	357	4.
6.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo/UniCredit Bank d.d.	-	-	-	-	25.336	2.	530	3.
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	3.528	4.	-627	6.	0	-	0	-
	UKUPNO	38.858		3.059		103.111		2.352	